

МОЖЛИВОСТІ ТА БАР'ЄРИ ВИКОРИСТАННЯ МЕХАНІЗМІВ КІОТСЬКОГО ПРОТОКОЛУ В УКРАЇНІ

Лазненко Д.О., доцент

Зміна клімату є глобальною проблемою, яка потребує свого вирішення шляхом узгоджених зусиль міжнародної спільноти. У червні 1992 р. 161 країна підписала Рамкову Конвенцію ООН про зміну клімату (РКЗК ООН або Конвенція), найактивніші сторони якої перелічені в Додатку I до Конвенції, куди також входить і Україна. Після ратифікації Конвенції в серпні 1997 р. Україна стала офіційною Стороною РКЗК ООН. На Кіотській Конференції було досягнуто згоди щодо зобов'язань про скорочення викидів парникових газів. Прийнятий в Кіото протокол зобов'язав розвинені країни та країни з перехідною економікою зменшити свої викиди протягом першого періоду дії зобов'язань з 2008 до 2012 рр. в середньому на 5,2% від рівня 1990 р. Зобов'язання України – не перевищувати рівень викидів 1990 р. протягом цього періоду.

Кіотський протокол також заклав основи міжнародного ринку торгівлі скороченнями викидів. Оскільки витрати на скорочення викидів парникових газів для різних країн істотно відрізняються, то, скориставшись міжнародною торгівлею дозволами на викиди, можна досягти економічних переваг і водночас покращити стан довкілля.

З метою економічного стимулювання скорочень антропогенних викидів парникових газів в атмосферу, Кіотський протокол передбачає використання «гнучких» механізмів. Для України актуальними є наступні механізми:

- Спільне впровадження (Стаття 6 Кіотського протоколу);
- Міжнародна торгівля викидами (Стаття 17 Кіотського протоколу).

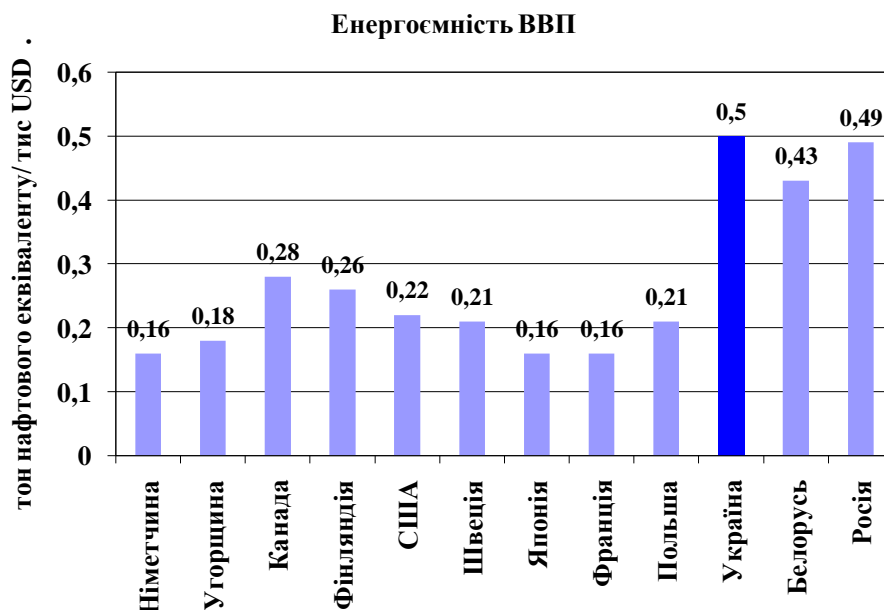
Розроблені інструменти дозволяють урядам промислово-розвинених країн виконати частину своїх зобов'язань по скороченню викидів шляхом реалізації закордонних проектів, а не лише завдяки діяльності в межах своїх країн.

Потенціал України щодо реалізації проектів за механізмами Кіотського протоколу можна оцінити за даними наведеними в таблиці.

Загальний баланс України на період 2008-2012 роки

| Показник | Значення, млн. т. CO ₂ екв. |
|--|--|
| Установлена кількість | 4604,2 |
| Обов'язковий резерв | 2060,0 |
| Національний резерв на розвиток економіки | 1500,0 |
| Операційний фонд (всього) | ~ 1000,0 |
| Операційний фонд для проектів спільного впровадження | ~ 200,0 |

Перспективи технічного переозброєння народного господарства України можна оцінити за значенням енергоємності внутрішнього валового продукту. За даними International Energy Agency "Key world energy statistics from the IEA", 2006, Україна має найбільш енергоємну економіку, у крайньому випадку, серед наведених країн.



Серед бар'єрів застосування механізмів Кіотського протоколу в Україні слід виділити:

- недостатнє розуміння учасниками проектної діяльності вимог до проектів спільного впровадження;

- відсутність достатньої кількості розробників проектної документації та консультантів;
- складна структура деяких проектів спільного впровадження (наприклад, межі проекту охоплюють велику кількість джерел викидів);
- використання невідповідних методологій визначення базового сценарію та моніторингу;
- недостатнє розуміння принципу додатковості та його обґрунтування;
- не завершене розроблення внутрішньої нормативної бази, що регламентує роботу за схемою торгівлі викидами.